

Od redaktorek

Oddajemy w ręce czytelnika tom szczególny, będący wyrazem uznania dla dorobku naukowego i badawczego Profesora Pawła Starosty w rocznicę 50-lecia pracy na Uniwersytecie Łódzkim. Zebrane w Księdze Jubileuszowej teksty są także ukłonem w stronę Profesora i dowodem przyjacielskich, koleżeńskich i zawodowych relacji, które połączyły dostojnego Jubilata z socjologami reprezentującymi różne ośrodki i pokolenia.

Tytuł niniejszej książki *W metropolii i poza metropolią – społeczny potencjał odrodzenia i rozwoju społeczności lokalnych* bezpośrednio nawiązuje do tytułów najbardziej znanych dzieł Profesora – jego rozprawy habilitacyjnej *Poza metropolią. Wiejskie i małomiasteczkowe zbiorowości lokalne a wzory porządku makrospołecznego* i książki profesorskiej *Społeczny potencjał odrodzenia miast przemysłowych*. Nakreśla zarazem ramy tematyczne tej publikacji, która skupia się głównie wokół problemów poruszanych na gruncie socjologii miasta i socjologii wsi, w tym szczególnie zagadnień podejmowanych przez dostojnego Jubilata, takich jak: rozwój lokalny, przemiany wspólnot i społeczności lokalnych, teoria i badania kapitału społecznego, partycypacja społeczna oraz problemy transformacji miast.

Tom otwiera opis naukowych osiągnięć i innych dokonań Profesora Pawła Starosty wraz z pełną bibliografią jego prac. Nie mogło tu zabraknąć podziękowań, gratulacji i wyrazów uznania kierowanych do Jubilata przez znamienitych przedstawicieli środowiska akademickiego. Wyrazem przyjaźni zespołu Katedry Socjologii Wsi i Miasta, którą przez wiele lat kierował Paweł Starosta, jest tekst *Alfabet Pawła*. Jest to swoiste podsumowanie wspomnień, anegdot, skojarzeń i wspólnych przeżyć, które z jego osobą zawsze będą wiązać koleżanki i koledzy z Katedry. Ta nieco bardziej żartobliwa forma nawiązuje do ogromnego dystansu, jaki dostojny Jubilat miał do siebie i różnych – nie zawsze

łatwych – sytuacji. Warto dodać, że niektóre z historii mogliśmy poznać dzięki jego opowieściom, inne wspólnie z nim przeżywać. W *Alfabecie* znalazło się również miejsce na próbę nakreślenia naszego postrzegania jego osoby oraz wyrażenia relacji, które nas połączyły.

Publikację podzielono na dwie części tematyczne. W pierwszej, zatytułowanej *W metropolii* znalazły się teksty prezentujące zagadnienia związane z szansami, możliwościami i zagrożeniami rozwoju współczesnych miast. Uwaga autorów skoncentrowana została również na kwestiach miejskiego obywatelstwa, partycypacji i szeroko pojętej aktywności społeczno-politycznej. Dopelnieniem oglądu miasta z perspektywy zagadnień bliskich problematyce podejmowanej przez Jubilatą są artykuły prezentujące zagadnienie kapitału społecznego w jego nadal mało rozpoznanym wymiarze relacji aktorów ludzkich i nieludzkich oraz nowych form i przejawów miejskiej wspólnotowości.

Na drugą część monografii pt. *Poza metropolią* składają się teksty dotyczące zagadnień ważnych dla każdej struktury przestrzennej – rozwoju zrównoważonego, wielokulturowości, przyczyn i konsekwencji ubóstwa. W tej części czytelnik odnajdzie również refleksję dotyczącą relacji między miastem a tym, co poza nim, a także definicji prowincji, cech i postaw jej mieszkańców. Jego uwaga zostanie również zwrócona na kryteria podziału na swoich i obcych funkcjonujące w zasobach pamięci zbiorowej oraz postawy mieszkańców społeczności lokalnych wobec środowiska naturalnego. Ponieważ poza metropolią rolnictwo znaczy wiele, w pierwszej części Księgi nie mogło zabraknąć artykułów dotyczących rolników: tego, czy odgrywają oni tę rolę z wyboru, czy z przymusu, oraz ich aktywności protestacyjnej.

Żywimy nadzieję, że niniejszy tom spotka się z życzliwym przyjęciem czytelników, a jego lektura sprawi radość dostojnemu Jubilatowi.

Agnieszka Michalska-Żyła
Katarzyna Zajda